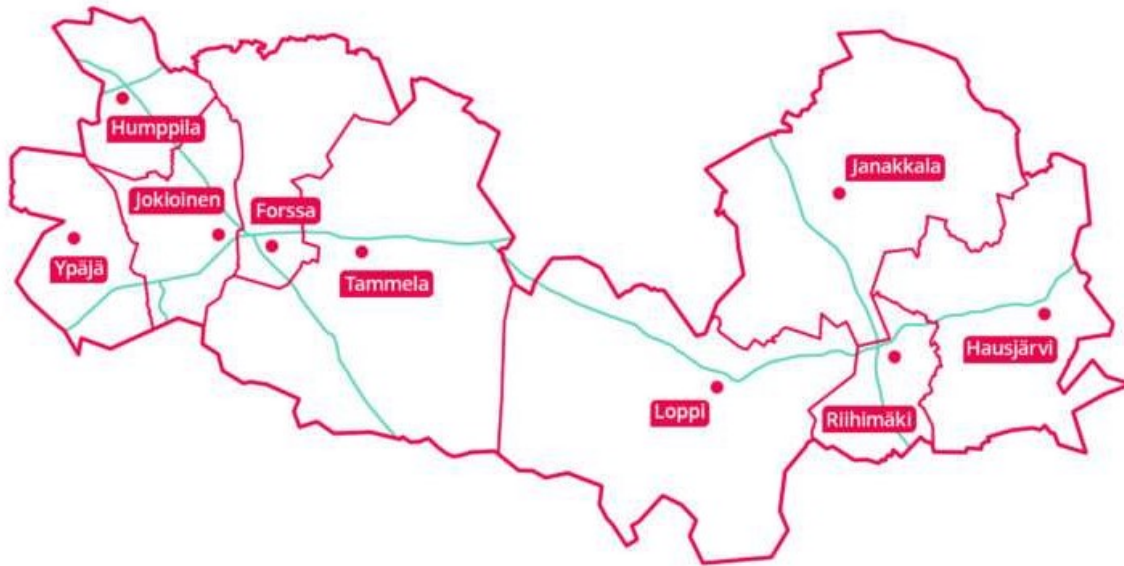

Raakamaidon keräilyyn ja maidon kuljetusten valvonta Etelä-Hämeeseen ympäristöterveydenhuollossa

Jenita Kuossari

Etelä-Hämeen ympäristöterveydenhuolto

Etelä-Hämeen ympäristöterveydenhuollon toiminta-alue

- Ympäristöterveydenhuolto toimii Forssan ja Riihimäen kaupunkien sekä Hausjärven, Humppilan, Janakkalan, Jokioisen, Lopen, Tammelan ja Ypäjän kuntien alueella.
- Asukaspohja 93 000 asukasta
- Terveysvalvonta
 - Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonta
- Eläinlääkintähuolto

Elintarvikevalvonta Etelä-Hämeen ympäristöterveydenhuollossa v. 2024

- Valvontasuunnitelma ohjaa toimintaa.
- Valvontakohteita 840 kpl
 - Kuljetuksia 22 kpl
- Tarkastusten määrä 486 kpl
 - Kuljetustarkastuksia 11 kpl
- Tarkastustiheys 0–8 /vuosi
 - Kuljetukset 0; 0,35 tai 0,5 /vuosi
- Säiliöautokuljetukset ja lämpötilasäädellyt kuljetukset kuuluvat säännölliseen valvontaan
 - Tarkastustiheyteen ja -aikaan vaikuttaa kuljetusvälineiden lkm
 - 1–10 → tarkastustiheys 0,35/vuosi
 - >10 → tarkastustiheys 0,5/vuosi
 - Säännölliseen valvontaan ei kuulu lämpötilasäätämätön kuljetus, jos toimijalla on kuljetusvälineitä korkeintaan 10 kpl.

Tarkastusprosessi

Valvontahistoriaan perehtyminen
Tarkastusajan ja -paikan sopiminen
Tarkastussuunnitelma

Tarkastus
Toiminnan arviointi
Riskiluokitus

Tarkastuskertomus
Oiva-raportti

Omavalvonta

Omavalvontajärjestelmä

- Toiminnan kuvaus
- Riskien arviointi ja niiden hallintakeinot
- Kattaa kaikki elintarviketoiminnan osa-alueet esim:
 - Huolto- ja puhdistusohjelmat
 - Vastuujao
 - Kalustoluettelo
 - Maitomäärät, kuljetusreitit, kuljetusmatkat, kuljetusajat
- Toimintaohjeiden selkeys

Omavalvonnan todentaminen mm.

- Puhdistus- ja korjaustoimet
- Lämpötilaseuranta
- Jäljitettävyys
- Kalibrointitodistukset
- Korjaavat toimenpiteet
- Omavalvontajärjestelmä ja sen todentaminen tehty yhteistyössä maitoalan laitoksen kanssa
- Tarkastetaan 1-3 kuljetuskaluston kirjanpito.

Kuljetuskaluston kunto ja puhtaus

Kuljetuskaluston kunto

- Vuosihuoltojen toteutuminen
 - Kattaa kaikki laitteiston ja säiliörakenteiden osat ja ohjausyksiköt sekä mittalaitteet
- Tarkastuksella aistinvarainen havainnointi että kuljetuskaluston laitteet ja välineet ovat puhtaita ja ehjiä.

Kuljetuskaluston puhtaus

- Puhdistustoimet ja niiden todentaminen
 - Päivittäiset/viikoittaiset pesut
- Puhtauden tarkkailu
- Haasteet:
 - ulkopesut talvikautena
 - pesukaistojen ruuhkautuminen
 - pesukaistojen huoltotoimet
 - Autokoot kasvaneet, pesuhallien muutostyöt jäljessä

Elintarvikkeiden toimitukset ja lämpötilojen hallinta

Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta

- Säiliörakenteet kunnossa
- Kuljetusmatkat huomioitu esim. kesälämpötiloissa
- Tilanäytejääkaapin lämpötilaseuranta
- Lämpötilapoikkeamista hälytykset
- Haasteena:
 - kuljetusmatkat
 - pienet maitomäärät esim. luomumaidon osalta

Vastaanottotarkastus

- Jokaisella tilalla ennen vastaanottoa
 - Tilatankissa olevan maidon aistinvarainen laatu ja lämpötila
 - Tilalla otetut raakamaitonäytteet kuljetaan maitoalan laitokseen
 - Keräilyn aikana otetaan kokoomanäyte antibioottitestiä varten
 - Pumppauksen aikana järjestelmä mittaa maidon lämpötilaa
 - Toimintatavat raja-arvon ylittyessä

Maidon purku

- Riittävät puhdistustoimet ennen purkua
- Kokoomanäytteen tutkiminen
- Maitoalan laitoksen henkilökunta ohjeistaa maidon purun
- Tilamaitonäytteet jätetään maitoalan laitokseen
- Riittävät puhdistustoimet purun jälkeen
- Sähköiset järjestelmät, joihin tiedot tallentuvat
- Maitoalan laitos valvoo mm. puhtausseurantaa

Henkilökunnan toiminta ja toiminnan markkinointi

Henkilökunnan toiminta

- Perehdytys
- Säännöllinen koulutus
- Työtapojen hygieenisuus
- Hygieniapassi
- Henkilökunta tuntee oman kuljetuskaluston ja osaa toimia omavalvontaohjeiden mukaisesti

Markkinointi

- Toimijan internetsivut
- Elintarvikkeista annetaan oikeat tiedot

Oiva-raportin esilläpito

Jäljitettävyys ja takaisinvedot

- Rahtikirjat
 - Sähköiset tai paperiset
- Tietojen kirjautuminen omavalvontajärjestelmään
- Tiedot reaaliajassa sekä kuljettajalla, toimijalla ja vastaanottavalla laitoksella
- Hälytysjärjestelmät

Kuva: Pexels

Tarkastuksella havaittuja huomioita

- Toiminta on vastuullista.
- Omavalvontajärjestelmät on kattavasti laadittu.
- Omavalvontajärjestelmän ohjeita noudatetaan.

- Isoimmat haasteet sääolosuhteet sekä pesu- ja purkupaikkojen muutostyöt.

Kuva on tuotettu Copilot-tekoälytyökalulla. Kehote: Tee kuva maidonkeruuseen tarkoitetusta säiliöautosta.

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

Kiitos!

Hämeen ammattikorkeakoulu

www.hamk.fi

